

SCHOTANALYSE PISTOOLSCHIJF

WWW.DREAMSTIME.COM

GUIDO VANDELDE
TRAINER A PISTOOL

Inleiding

Menig schutter komt wel eens aandraven met zijn geschoten schijf en vraagt: Wat denk je hiervan? Is dat goed? Wat doe ik verkeerd? Wat moet ik doen in het vervolg om beter te doen?

Hierop een eenduidig antwoord geven is niet altijd gemakkelijk. Immers, je krijgt enkel het resultaat in de schijf te zien van zijn jongste schietbeurt. Je weet niet wat de schutter normaal in staat is van te doen, je weet niet hoe hij deze prestatie heeft geleverd, want je hebt niets kunnen observeren. Zijn greep op het wapen, zijn stand ten opzicht van de schijf, zijn schiethouding, zijn manier van uitvoering van de schotsequentie (met o.a. het mikken & de actie op de trekker) kunnen niet meer beoordeeld worden.

Welke fout of fouten heeft hij gemaakt? Dat is niet meteen te zeggen als je alleen de schijf te zien krijgt. Misschien heeft hij wel geen fout gemaakt en is zijn resultaat het beeld van zijn huidig niveau van kunnen: **de te verwachten groepering**. Indien er fouten zijn kunnen deze meerdere oorzaken tegelijk hebben. Ook een “tien” kan het resultaat zijn van de optelling van twee of meer elkaar opheffende fouten.

Men moet zich ook afvragen: wanneer spreekt men van **een fout**?

Het is niet zo dat elk schot welke geen “tien” oplevert automatisch gelijk is aan een fout. Er is immers altijd een zekere spreiding waarmee rekening moet gehouden worden. Die grootte van de spreiding is afhankelijk van de kwaliteit van wapen, munitie, hun samengaan en imperfectie van de schutter (o.a. instabiliteit, juistheid van het mikken, correcte trekkercontrole, ...).

Guido Vandavelde
Trainer A Pistool

1. Wat mogen we verwachten van een schietbeurt?

Iedereen weet dat NIEMAND bij het sportschieten al zijn schoten op het exact zelfde punt op de kaart kan plaatsen. Men spreekt van een zekere spreiding van de schoten in de schijf. Deze spreiding is te wijten aan een combinatie van imperfecties van enerzijds het wapen, de munitie en hun interactie en anderzijds van de niet altijd perfecte uitvoering van de schutter. Elke van deze imperfecties geeft aanleiding tot een zekere spreiding, welke cirkelvormig is. Tezamen genomen spreekt men hier van een “verwachte cirkelvormige spreiding” of VCS.

VCS = de Verwachte Cirkelvormige Spreiding.

Met gewone woorden wil dit zeggen dat:

”Een schutter die niets verkeerd doet, dus geen fouten maakt, zijn schoten zal groeperen op een cirkelvormige oppervlakte waarvan de diameter afhankelijk is van het wapen, de munitie, de manier waarop het wapen en de munitie op elkaar inwerken en de schutter zelf.”

“De diameter van de verwachte cirkelvormige afwijking varieert tijdens de carrière van de schutter, onder meer onder invloed van training zal die verminderen, onder invloed van de leeftijd zal die vergroten. Deze veranderingen zijn echter geleidelijk.”

“Er zijn nog verscheidene andere factoren die een invloed spelen, daarom kan de exacte diameter niet bepaald worden. Door echter systematisch de resultaten van een bepaalde schutter te analyseren en bij te houden, kan men een goed idee krijgen van de verwachte cirkelvormige afwijking.”

“De diameter is eigen aan het onderdeel van het sportschieten en de geschoten discipline. Soms wordt het streven naar een zo klein mogelijke verwachte cirkelvormige afwijking ondergeschikt gemaakt aan een andere eis: als voorbeeld pistoolschieten, Olympisch snelvuur (Disc. 12): hier wordt een optimale groepering ondergeschikt aan een zekere werking van het wapen. “

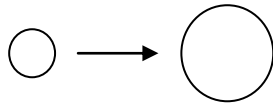
2. Wat zijn FOUTEN?

Bij het sportschieten kunnen we stellen dat ieder resultaat dat niet voldoet aan de verwachtingen als een fout beschouwd wordt.

In het kader van de Verwachte Cirkelvormige Spreiding (VCS) en het sportschieten, in het algemeen, komen we tot drie soorten fouten:

1. De geschoten groepering is groter dan de VCS voor die bepaalde schutter.
2. De geschoten groepering is NIET cirkelvormig.
3. Het gemiddeld invalspunt komt niet overeen met het centrum van de schijf of dat gedeelte van de schijf met de hoogste score.

3. De groepering is groter dan de VCS

Hiervoor zijn verschillende oorzaken mogelijk:

- Alle afwijkingen van de ideale schiethouding zullen de minimale beweging vergroten.
- Een afwijkende druk op de pistoolgreep kan de grootte negatief beïnvloeden:
Wanneer men een te grote druk of te weinig druk op het wapen uitoefent dan zal dat voor het gevolg hebben dat de groepering groter wordt. Bij te hard knijpen komt dat door het trillen, bij het te licht vasthouden komt dat omdat er te weinig controle is over het wapen.
- De mikzone te klein nemen:
Wanneer de mikzone te klein genomen wordt zal de globale spreiding toenemen en tevens zullen typische fouten verschijnen betreffende de actie op de trekker.
- Iedere verslapping van de concentratie brengt een typische fout met zich mee: als we er niet met onze gedachten bij zijn dan zal onze groepering groter worden

4. Vanuit het oogpunt van de impact

Een mogelijke stap is dat we de verschillende types van fouten gaan groeperen. Naast ieder type van fout kunnen we dan de mogelijke oorzaken noteren.

Het spreekt vanzelf dat niet alle fouten even frequent voorkomen. Sommige fouten worden meer gemaakt door beginners. Andere fouten merkt men slechts zelden op bij beginners omdat ze gecamoufleerd worden door andere fouten die veel duidelijker zijn.

Andere fouten zal men meer merken bij al gevorderde schutters, bijvoorbeeld het lossen van de greep bij het vertrek van het schot...

Een dergelijke lijst is echter weinig handig, een betere manier is het voorstellen van de fouten op een schijf. We moeten niet alle oorzaken vermelden, maar we kunnen ons beperken tot de meest voorkomende.

We kunnen deze voorstelling naar analogie met “Het rad van fortuin”, “Het rad van (mis)fortuin” noemen.

De slechte gewoontes.

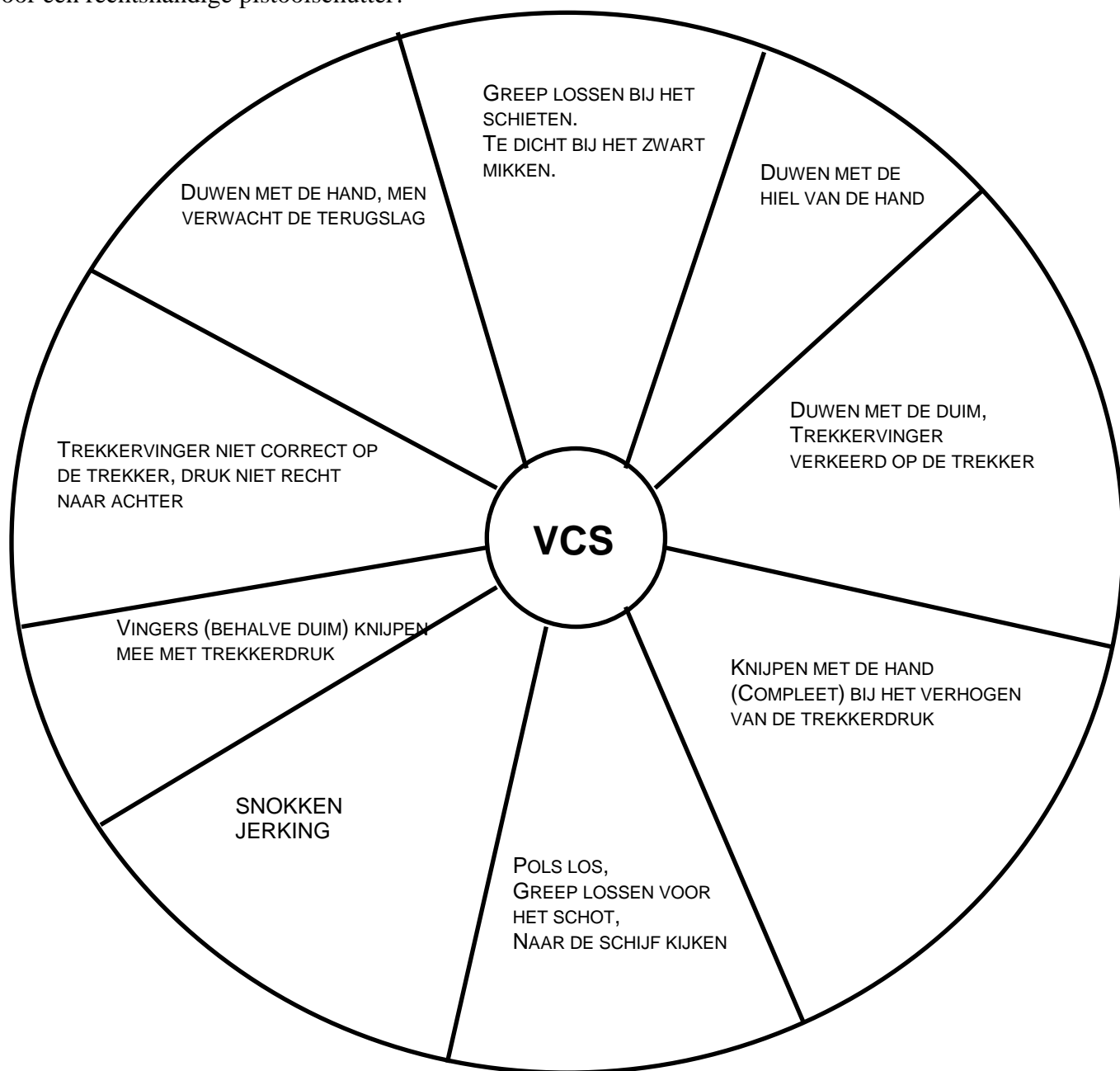
De meeste van de fouten in het rad zijn een gevolg van een lijst onvolmaaktheden die vooral in de U.S.A. veel gebruikt wordt onder de naam “Top Eleven Bad Habits of Shooters”. Het is interessant om die te vermelden:

1. Niet naar de mikorganen kijken. Soms ook “kijken naar de schijf” genoemd.
2. Te lang mikken.
3. Wapen verkeerd in de hand of verkeerde houding.
4. Snokken of duwen met de hand om de trekker over te halen.
5. Anticipatie van het schot: het schot verwachten.
6. Concentratieverlies.
7. Schrik of twijfelen aan zijn eigen kunnen.
8. Luiheid, te snel tevreden zijn, zich niet genoeg inspannen.
9. Niet namikken.
10. Gebrek aan ritme.
11. Teveel stress door te weinig wedstrijden te schieten.

Deze lijst kan een leidraad zijn. Begin met deze slechte gewoontes af te leren.

Het Rad van (mis)fortuin.

Voor een rechtshandige pistoolschutter!

5. De geschoten groepering ligt niet op de juiste plaats.

Een laatste soort fout is dat de groepering niet op de juiste plaats ligt en dus niet de grootste score opbrengt. Deze fout is meestal aan de schutter te wijten.

In ieder discipline zijn er proefschoten voorzien. De bedoeling van deze proefschoten is het wapen te kunnen justeren voor het schieten op dat moment en op die bepaalde plaats. We weten dat er verscheidene variabelen zijn die ervoor zorgen dat het GIP (Gemiddeld InvalsPunt) zich niet altijd op dezelfde plaats bevindt. Denk maar aan een variatie in de temperatuur voor wat betreft het systeem wapen/munitie. Deze mogelijke variatie is echter zeer klein bij het traditionele sportschieten.

Van veel groter belang zijn de afwijkingen te wijten aan de schutter. Iedere pistoolschutter weet dat een verandering van de lichtintensiteit of van de invalshoek van het licht, een grote invloed kan hebben op de plaats van het GIP.

Het is van belang dat men deze fout zeer snel in de gaten heeft en kan overgaan tot een justering, dit wil gewoonlijk zeggen tot het centreren van het gemiddeld invals punt op de schijf. Deze taak ligt bij de schutter zelf maar de mogelijke beoordeling kan onder invloed van de stress van het moment te laat of zelfs met het verkeerde resultaat gebeuren (verkeerd klikken).

6. Nabeschouwing

Het bepalen van de fouten tegen de techniek aan de hand van de inslagen op de schijf is niet gemakkelijk. Er bestaat geen één op één relatie. Een bepaalde soort inslagen kan duiden op verschillende fouten en deze kunnen afkomstig zijn uit verschillende delen van de techniek.

Daarom:

Foutenanalyse is een proces dat bestaat uit DRIE delen:

1. Analyse van de inslagen op de kaart.
2. Observatie van de schutter, voor tijdens en na het schieten.
3. Dialoog met de schutter.

Het proces zal nooit optimaal zijn als er met deze drie aspecten geen rekening gehouden wordt.